

na Mazurach i Warmii (prof. Leśnodorski); niepowodzenia polityki szkolnej i akcji polsko-katolickiej na Mazurach (Emilia Biedrawina-Sukertowa).

Niezmiernie ciekawym akcentem współpracy historyków z językoznawcami były uwagi prof. Doroszewskiego wykazujące na procesach językotwórczych wspólność językową i narodową Mazur z resztą ziem polskich. Uwagi te zostały zilustrowane szczegółowymi tablicami porównawczymi.

W dyskusji wystąpili także przedstawiciele Warmii i Mazur. Fryderyk Lejk-Różyński, przewodniczący mazurskiego komitetu plebiscytowego z lat 1919—20, nakreślił w prostych i mocnych słowach ogromne trudności działalności ruchu polskiego na Mazurach wobec agitacji niemieckiej nie przebiegającej w środkach i popieranej przez komisarzy alianckich, oraz niezręczność, a nawet wrogą postawę wobec miejscowych działaczy przedstawicieli burżuazyjnego rządu polskiego. Gustaw Leyding-Mielecki, redaktor „Mazurskiego Przyjaciela Ludu” z lat 1923—24, przedstawił wyniki badań nad nazwami topograficznymi całych prawie Prus Wschodnich. Wreszcie Maria Zientara-Malewska, poetka warmińska, przypomniała trudne momenty walki narodowej na Warmii, sylwetki niektórych działaczy, niemcząca się burżuazję mazurską i bohaterską postawę robotników i chłopów wobec przemocy szowinizmu niemieckiego w okresie międzywojennym.

Zjazd zakończył się uchwaleniem rezolucji przesyłającej bojownikom o wyzwolenie i całemu ludowi Warmii i Mazur gorących pozdrowień. Obrady olsztyńskie — mówiła rezolucja — staną się niewątpliwie ważnym etapem w rozwinięciu prac badawczych nad dziejami Pomorza, Warmii i Mazur w powiązaniu z całością dziejów Polski i w oparciu na marksistowskiej metodzie badań historycznych.

Tadeusz Mencil

ZGON DR ANNY DEMBIŃSKIEJ

W Poznaniu zmarła dnia 19 czerwca b. r. dr Anna Dembińska, córka profesora Bronisława Dembińskiego. Zmarła ogłosiła szereg prac z czasów Zygmunta, m. in. książkę pt. *Polityczna walka o egzekucję dóbr królewskich w latach 1559—1564*, (Warszawa 1935). Ostatnią publikacją Zmarłej były wydane w II tomie *Tek Archiwalnych*, ogłoszonych pt. *Z dziejów Odrodzenia w Polsce, „Materiały dotyczące sporu o apelację do króla od wyroków sądów gdańskich za Zygmunta I”* (Warszawa 1954). Zmarła była kustoszem Archiwum Państwowego w Gdańsku.

ZGON PROF. JÓZEFA WIDAJEWICZA

W chwili gdy oddawaliśmy ostatnie arkusze bieżącego numeru Przeglądu na maszynę, otrzymaliśmy bolesną wiadomość o śmierci znakomitego historyka Słowiańszczyzny zachodniej i zasłużonego członka Instytutu Zachodniego, profesora U. J., Józefa Widajewicza, który zmarł w Krakowie dnia 16 września br. Zmarłemu poświęcimy w następnym numerze obszernie wspomnienie.